

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

СТАНОВИЩЕ

От професор Георги Георгиев Янков

Хабилитационен труд

ГРАФИЧНАТА МАТРИЦА – ОГЛЕДАЛО НА ПРОСТРАНСТВОТО, МЕЖДУ
ДУХ И МАТЕРИЯ – ВИДИМО И НЕВИДИМО

на гл. ас. д-р Васил Николов Колев

за конкурс за доцент по 8.2 Изобразително изкуство

ГРАФИКА

За нуждите на „КАТЕДРА ГРАФИКА“

Обнародван в държавен вестник бр.15 от 19 февруари 2021

София 2021

Заглавието на хабилитационния труд на гл. ас. д-р Васил Колев „ГРАФИЧНАТА МАТРИЦА – ОГЛЕДАЛО НА ПРОСТРАНСТВОТО, МЕЖДУ ДУХ И МАТЕРИЯ – ВИДИМО И НЕВИДИМО“ звучи сериозно, но в същото време има рекламно послание, подобно на тийзър за предстояща премиера на блокбъстър. Дължа пояснение:

„Тийзър“ е до половин минута рекламен клип с най-емблематичните ситуации, който отдалеч подготвя публиката за филма, който още е в процес на производство. От своя страна, понятието „блокбъстър“ отначало се е използвал за успешни театрални постановки, а сега предимно за филми с успешна продукция и голяма популярност.

Давам пример – Матрицата. Ако заменим името на Нео (Киану Рийв) с Василио и местоработата – вместо софтуерна компания, да е Художествената академия, то тийзъра за тази хабилитация/блокбъстър би звучал сигурно така:

Василио (*Васил Колев*) млад преподавател-график в Художествената академия търси истината за Матрицата. Усещайки, че тя притежава контрол над живота му, той вярва, че може да освободи съзнанието си. Василио прекарва цели нощи пред компютъра си с една-единствена цел – да намери Огледалото – на пространството – митичен хакер, който може да му даде отговора. В търсене на Невидимото, той среща Видимото, което го завежда до Духа и Материята. От тях Василио разбира, че никой не може да каже какво е Матрицата – всеки трябва сам да я види.

Мисля дотук да спра с каламбура между филма и хабилитацията, който си позволих, защото знам, че за Васил Колев изкуството е толкова важно, че дори и за миг не си позволява да го вземе насериозно.

Понеже, в световната история на изкуството, сериозното имена добиват статут на класика. А Марк Твен от своя страна е направил следната констатация:

„Единствено на класиците им е позволено да бъдат скучни.“

„Хабилитационните творби, представени на конкурса, са от два цикъла – „Проникване – Моите къщи“ и „Крадец на гласове – портрет на един приятел“...

В първата – „Проникване – Моите къщи“ е отразен преходът от пребиваването ми във Венеция и завръщането ми в София. Дълбоко интимно, това е „отпечатък“ на натрупани емоции и преживявания, „смлени“ във времето и умишлено изпразнени от човешко присъствие, което „невидимо“ е закодирано в матрицата.“

Намирам тези две изреченията от хабилитационния труд на Васил Колев за аргументирано и убедително обяснение за цялата серия. За него, появяването ѝ е естествено емоционално натрупване. Деликатно представени, всички графични листове от този цикъл, дават на зрителя възможност да съпреживява и насладва своите собствени мисли и емоции. Малко сантиментални, малко меланхолични, въздействащи с видима тишина, тези работи предоставят една своеобразна графична пауза, важна и значима, особено на фона на неспирния визуален шум. Техническата реализация е на високо професионално ниво. Класическите офорт, акватинта, суха игла са предшествани и комбинирани с дигитална обработка на изображението и фотокопирен трансфер върху цинковата плоча. Смесването на традиционните графични похвати със съвременните възможности за обработка и печат въздейства убедително и единно. Занаята и майсторството са подчинени на замисъла и те не пречат на посланието, демонстрирайки самоцелна виртуозност. Всъщност, може би тук му е мястото да споделя мнението си относно захласването по начина на изпълнение. То (захласването) съществува благодарение на желанието за сензация и популярност. В едната крайност е ползването на вековна техника, като се акцентира върху часовете труд и усилия за перфектно чиста технологична реализация. И не става дума за ниския артистичен хоризонт. В другата крайност е неясната и за самия визуален артист концептуална претенция. Нея медиите я отразяват най-често с изброяване на материалите, екипа и организацията необходими за въпросния визуален проект.

Във втория цикъл „Крадец на гласове – портрет на един приятел“

Васил Колев отново подчинява избора на технологичните стъпки и техники на първоначалната идея:

„Във времето взаимното преживяване между хората оставя следа, така, както дъждът, вятърът и влагата оставят следи върху стените на къщите. Проникването в истинското общуване е дълбоко и съкровено, така, както е и в дълбокия печат в графиката – трудно, почти невъзможно, за полиране/заличаване.“

По-различен и нов подход е в създаването на канавата на изображението. Лицето на сканирания човек се сканира на плосък скенер, след това се обработва в съответната графична програма, дорисува се дигитално и след това се прехвърля върху матрицата.

Въздействието на тези работи е парадоксално. Те са в съзвучие с физичните закони и едновременно с това се стремят да ги преодолеят.

Всички знаят забавния разказ за Нютон, как открива закона за гравитацията.

Неговия закон за всеобщото привличане описва взаимодействието между две масивни тела.

Надвесените глави над скенера са се подчинили на земното притегляне, но в същото време те са преминали в друго измерение, някак отделени от натурата и конкретността на изображението. Дуалистичното въздействие на цикъл „Крадец на гласове – портрет на един приятел“ предизвиква различни усещания и прочит и отново както и в „Проникване – Моите къщи“ дава на зрителя възможност да и наслажда своите мисли и емоции.

Васил Колев повече десет години е преподавател в НХА. За този период той си изгради авторитет сред студентите и преподавателите. Първите го уважават заради вниманието и отзивчивостта в работата в ателието, както и за респектиращите творчески изяви.

Преподавателите го уважават заради ведрото присъствие, диалогичност и готовност за съдействие и участие в общоакадемични проекти и изяви.

В края на становището си, искам да отбележа, че колежата е носител на множество отличия за графика на национални и международни изложби и форуми.

Уважаеми членове на научното жури, най-учтиво и убедено си позволявам да ви препоръчам да подкрепите тази кандидатура и да кажем “Buona giornata“на Васил Колев, като му бъде присъдена академичната длъжност доцент.

Благодаря за вниманието!

София 1 ноември 2021

Професор Георги Янков